

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio III. De excommunicatione in specie & inprimis de illa, quæ jure
decreta est, ob percussionem Clerici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

lem tali delicto positam ab Ecclesia, non videtur incurri excommunicatio, aut censura ab eo, qui contra tale jus prohibens agit, cum in tali casu non sit inobediens, aut contumax talis contra Ecclesiam, ad quam tamen contumaciam impediendam late sunt censuræ; aut ul- lam censuræ notitiam habeat, quo posset per eam deterreri à delicto tali committendo; quin imò vincibilis etiam ignorantia, siue juris illa sit, siue facti, siue pœnæ, quamvis mortaliter culpabilis sit, dummodo non sit crassa aut supina, vel affectata, excusat à censura cap. 2. de consuet. in 6. quamvis enim talis ignorantia, à transgressione legis non excuset, excusat tamen à pœna incurrenda, quæ perfectæ in contumaciam supponit, prout supponunt censuræ.

Morus denique, si excuset à transgressione præcepti Ecclesiastici, quamvis peccet talis contra legem divinam aut naturalem, excusat etiam à censura incurrenda, cum in tali casu taliter delinquens non sit contumax contra Ecclesiam, & consequenter nec censuram in contumaces latam incurret.

SECTIO III.

De excommunicatione in specie & imprimis de illa, quæ iure decreta est, ob percussione[m] Clerici.

§. I.

Quanam in iure Canonico statuta sint circa percussione[m] Clericorum?

In Canone si quis suadente 29. caus. 17. §. 4. statuitur, ut si quis in Clericum

vel monachum manus violentas iniecerit, anathematis vinculo subiacet, & nullus Episcoporum illum presumat absolvere, nisi urgente mortis periculo, donec Apostolico conspectui præsentetur, & eius mandatum suscipiat: sicuti autem sub generali acceptione: si quis: omnes generatim personæ veniunt doli capaces & baptizati, viri & feminae, nobiles & plebei, magni & parvi &c. sic sub nomine Clerici etiam illi intelliguntur, qui primâ tonsurâ suâ initiati, & sub nomine Monachorum comprehendantur omnes religiosi utriusque sexus, etiam conversi & conversæ, Novitii &c. cap. religioso 11. §. quamvis in 6. h. 1. & sicuti per id manus violentas iniecerit intelligitur quovis actio externa, & corporalis iniuria seu injuriola, siue manibus siue aliis membris, siue fuste siue gladio facta sit, ita debet illa etiam quoad eternam violentiam graviter esse injuriola clerico, & mortaliter mala, siue denique facta sit in ipsam personam Clerici vel Monachi, siue in res ipsæ adhaerentes, tum quòd per censuram non tam actio interior, pessima scilicet intentio, quæ non cadit sub forum externum Ecclesiæ, quàm actio exterior puniatur, tum quòd per injustam etiam detentionem ipsius Clerici, aut equi, cui insidet, vel per violentam ereptionem reum illi adhaerentium &c. merito censentur violentæ manus in clericum v. g. injectæ, prout etiam colligitur ex cap. nuper 19. h. 1. quamvis Clericus ipse in hac violentiam sibi factam consentit, cum non possit privata persona utiliter cedere privilegio in favorem totius ordinis Clericalis concessio

cello cap. contingit 36. h. t. ubi etiam talis hic consentiens excommunicandus dicitur. Et quavis alia censura lata contra facientes extendenda non sint ad mandantes, cooperantes &c. in e. ramen mulieres 6. §. illi verò h. t. ad mandantes etiam, consulentes &c. hæc canonis excommunicatio extenditur (nisi congruo tempore mandatum revocasset mandans, aut consulens non influxisset) & in cap. cum qui 23. h. t. in 6. etiam ad ratihabentem saltem positæ ratihabitionis; & in cap. quante 47. h. t. ad eos etiam, qui cum ex officio & iustitia teneantur impedire percussorem clericum, hanc tamen non impediunt, quia tales interpretantur jura favere delinquentibus, qui manifesto facinori, cum possint, desinunt obviare.

§. II.

Quis possit absolvere ab excommunicatione canonis, ob percussorem Clerici vel Monachi?

Iuxta relatum *can. si quis suadente*, inemo potest ab excommunicatione ob percussorem Clerici v. g. absolvere, nisi Summus Pontifex, si gravis vel enormis illa fuit, considerando non tantum percussorem, quæ notabilem corporis maculam affert, vel sit cum mutilatione, laceratione carnis, aut immodica pilorum evulsione, sanguinis effusione &c. sed considerando etiam circumstantias personarum, loci, temporis, percussoris &c. Excipiuntur tamen à communi hac regula casus aliqui, in qui-

bus etiam Episcopis conceditur absolvendi potestas à tali excommunicatione. Primò si mortaliter illa quidem mala fuit, levior tamen tantum, manu v. g. exporrectâ, cum modica sanguinis effusione &c. c. perveni 17. h. t. Secundò si ostiarius potestatis alicujus, non autem si officialis ipse, prætextu officij clericum malitiosè percusserit (nisi fortè eum graviter vulneraverit) potest ostiarius ab Episcopo absolvi (quia percussio illa fortasse contingit casu fortuito, vel solum moderamen excessit talis) non autem officialis, cui nulla in clericum jurisdictionis competit *cap. si verò 3. h. t.* Tertio si Monachi vel Canonici regulares se invicem in claustris percusserint, per Abbatem suum absolvi possunt, modo non sit enormis percussio *cap. Monachi 2. h. t.* ut ne talibus detur occasio extra clausuram vagandi: quæ licentia absolvendi Abbatibus concessa in *cap. cum illorum 32. h. t. §. nos igitur.* extenditur etiam ad illos regulares, qui in excommunicationem, ob percussorem Clerici regularis inciderunt, ante ingressum religionis (in favorem scilicet religionis) & ad comendatarios hospitalis S. Joannis Hierosolymitani in *cap. Canonica 50. h. t.* qui à suo Priore absolvi possunt, nisi ex circumstantiis variis enormis fuisset talis percussio.

¶(o)¶

Nun n n 2

§. III.

§. III.

De nonnullis casibus, in quibus percussio Clericum vel Monachum excommunicationem canonis incurrit?

Primò qui Clericum sibi vim inferentem vi repellit in continenti, non incurrit canonis excommunicationem, quia vim vi repellere omnia jura permittunt, *cap. si verò 3. §. si verò clericum h. t.* Secundò non incurrit hanc excommunicationem Prælati, aut Magister, correctionis causâ percussio Clericum, vel Monachum sibi subiectum, seu discipulum; vel qui percussit Clericum cum uxore sua, matre, filia vel sorore turpiter agentem, ob justam causam doloris ab excommunicatione excusantis, modò percussio in continenti; vel si impuberes Clerici se invicem percussio, qui nondum plenum usum rationis habent, vel si adultiores etiam Clerici per jocum; aut ludendo inter se percussio, quia in tali casu nullum peccatum intervenit.

§. IV.

In quibus casibus Episcopus Diœcesanus possit absolvere ab excommunicatione contractâ ob percussio Clerici?

Præter ea, quæ §. 2. dicta sunt, conceditur etiam potestas Episcopis absolvendi ab excommunicatione ob Clerici percussio, in articulo mortis, ubi nulla reservatio locum habet, juxta *Triden. Sess. 14. cap. 7.* & hinc in tali casu simplex etiam sacerdos absolvere po-

test à censura, si Episcopus adiri non possit. Secundò rescribitur *cap. ea rescribitur 13. h. t.* Clemens III. quòd mulieres, senes, infirmi, membris destituti seu mutilati, propter absolutionem ab hac excommunicatione obtinendam, non tenentur Romam excurrere, cum hoc vel istas personas non deceat, vel illis impossibile sit, sed ab Episcopis suis absolvi possint, factâ prius convenienti satisfactione, & si in infirmitate positi, absolvi fuerint, præfatio juamento de sistendo se, ubi convalescent, Pontifici, vel ejus Legato, mandata illorum exopturi, ne reincidant scilicet in eandem excommunicationem, prout in *cap. statuitur*. Tertio Romam excurrere non debent, propter absolutionem obtinendam, qui non sunt sui juris, ut sunt servi, mancipia &c. vel sunt valde debiles persone, ut nequeant laborem eundem Romam &c. in se suscipere &c. qui omnes ab Episcopo absolvi possunt, cuius est etiam judicare de potentia eundem Romam &c. *cap. Mulieres t. h. t.* Quarto inter eos, qui excusantur in Romam pro obtinenda absolutione, numerantur etiam pauperes in *cap. quod de his 26. h. t.* nisi mendicando latrem venire possint Romam, & talis mendicatio illis consueta sit. Quintò juxta *cap. de catero 11. h. t.* excusare potest ab itinere hoc Romano quodlibet impedimentum, quod non permittit sine periculo ire Romam, quo in casu, ut & pluribus alijs, qui videri possunt apud Auth. Method. tam hinc quàm sequentibus. § §. ubi etiam satis insinuat, quòd modus in talibus absolveatis, si impedi-

pedimentum perpetuum non fit, sit adhibendus.

alij fideles non excommunicati cum his communicare, & velint, licite possint.

SECTIO IV.

§. II.

De excommunicatis vitandis, vel non vitandis, & prohibita vel concessa cum eis communicatione.

Qua persona, & ob quas causas excusentur, ut licite possint communicare cum excommunicato non tolerato, seu vitando?

§. I.

Quinam excommunicati sint vitandi, vel non vitandi.

Causæ, ob quas cum excommunicatis etiam non toleratis communicare liceat, hoc versiculo comprehenduntur: *Præ, lex, humilis, res ignorata, necesse:* ita ut communicationem permittat.

De jure antiquo omnes excommunicati majore excommunicatione vitandi sunt, tam in divinis, quam profanis, ita ut cum illis nulla communicatio liceat, cap. cum non ab homine 14. h. t. & cap. nulli 8. eodem, ac cap. cum plantare 3. §. excommunicatos de privilegiis, post Concilium tamen Constantiense, ne nimia vitandorum multitudine difficilem faciat conversationem inter homines, duo tantum sunt genera excommunicatorum, qui vitari debent, publicè scilicet excommunicati, & denunciati, ac notorij clericorum percussores, qui in excommunicationem canonis, si quis suadente incidant (prout probatur ex constitutione Concilii Constantiensis ad vitanda &c. ex qua constitutione etiam habetur, quòd per eam nullus favor sit factus ipsis excommunicatis, quasi ad communicandum cum non excommunicatis ingerere se possint sine peccato, sed quòd

Primò, Utilitas sive communicantis sive excommunicati, tam temporalis, quam spiritualis cap. Responso 43. h. t. Secundò, licitam hanc communicationem facit lex, matrimonialis scilicet, can. Quoniam multos 10. caus. 11. q. 3. ubi absolute asseritur uxorem cum marito excommunicato communicare posse. Tertiò, licitam hanc communicationem facit humilitas subjectionis, ita ut qui alicui subjei sunt, possint eidem communicare, quamvis vitandus ille excommunicatus esset, cum excommunicatio non tollat obedientiam debitam; & hinc liberi, sive naturales, sive adoptivi sint, possunt cum suis parentibus, quamvis excommunicati vitandi sint, communicare; servi, famuli, ancillæ, ac villici, cum suis dominis (saltem si ante excommunicationem ad eorum obsequia obligati erant) Clerici, qui sunt de familia Episcopi, cum hoc suo Episcopo, si excommunicatus vitandus sit; religiosi cum suo Prælato, &c. non quidem

Nnn nn 3

in